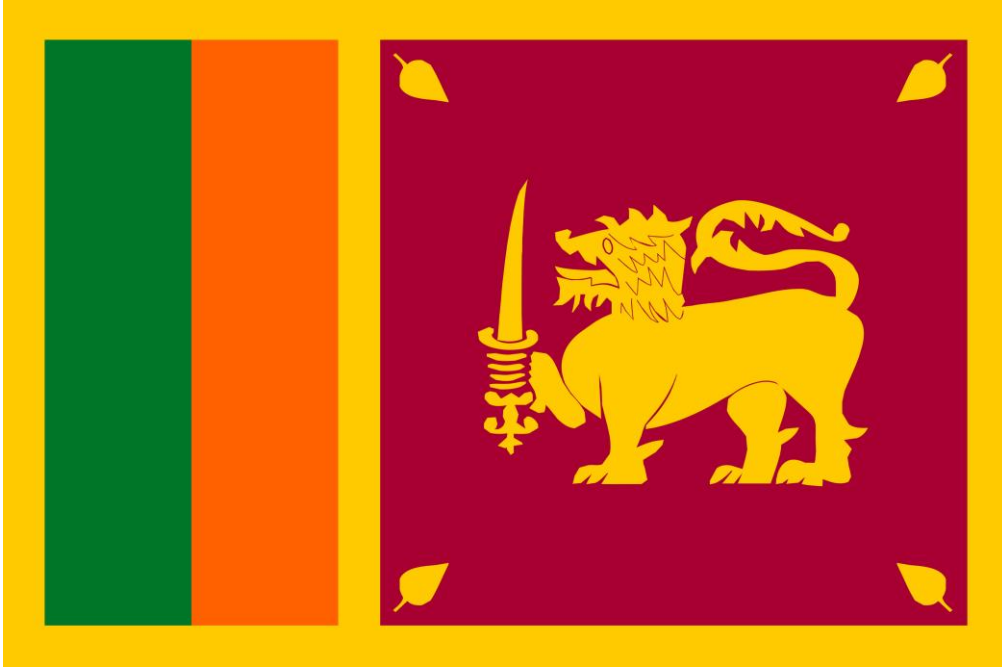

ANKARA SANAYİ ODASI

Sri Lanka ÜLKE NOTU

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

ŞUBAT 2023

İÇİNDEKİLER

1- Ülke Künyesi

2- Sri Lanka'nın Genel Ekonomik Durumu

- Tablo 1- Sri Lanka'nın Temel Ekonomik Göstergeleri
- Tablo 2- Sri Lanka'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları
- Tablo 3- Sri Lanka'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları
- Tablo 4- Sri Lanka'nın Ülkelere Göre İhracatı
- Tablo 5- Sri Lanka'nın Ülkere Göre İthalatı

3- Türkiye ile Sri Lanka'nın Arasındaki Ticari İlişkiler

- Tablo 1- Türkiye'nin Sri Lanka ile Ticareti
- Tablo 2- Türkiye'nin Sri Lanka'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları
- Tablo 3- Türkiye'nin Sri Lanka'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları

4- Sri Lanka'nın Doğrudan Yabancı Yatırımları

- Tablo 1- Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

1. Ülke Künyesi

Resmi Adı	Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti
Devlet Başkanı	Ranil Wickremesinghe
Başkenti	Colombo
Resmî dil	Sinhala ve Tamil
Yönetim biçimi	Üniter Cumhuriyet (Başkanlık Sistemi)
Yüzölçümü	65.610 km ²
Nüfus	22,4 Milyon
Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla - GSYİH	73,74 Milyar \$ (2022)
Kişi Başına Düşen GSYİH	3.293 \$ (2017, IMF, Tahmini)
Büyüme Oranı	-8,7 (2022)
Para birimi	Sri Lanka Rupisi (LKR)
Zaman dilimi	UTC +5:30
Coğrafi Konum	<p>Hindistan'ın 31 kilometre güneyinde Hint Okyanusu'nda yer alan Sri Lanka, Güney Asya'da, bir ada devletidir. 1972 yılından önce Seylan olarak bilinen ülke, 65.610 km² yüzölçümüne ve yaklaşık 22 milyon nüfusa sahiptir. 1.340 km'lik sahil şeridinde sahip olan ülke, coğrafi olarak bir ada olduğundan herhangi bir kara komşusuna veya kara sınırına sahip değildir. Sri Lanka'nın Kuzeybatıda Mannar Körfezi ve Palk Boğazı vasıtasıyla Hindistan'la, Güneybatıda ise Maldivler'le deniz sınırı (karasuları sınırı) vardır. Ülke, Batı Asya ile Güneydoğu Asya arasındaki ana deniz rotaları üzerinde yer alması ve derin doğal limanları nedeniyle, antik İpek Yolu üzerinde önemli bir durak olduğu eski tarihlerden beri stratejik bir konuma sahiptir.</p>
Siyasi ve İdari Yapı	<p>Sri Lanka 133 yıl İngiliz Egemenliğinde kaldıktan sonra 1948 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. 1972 yılına kadar İngiliz Uluslar Topluluğu üyesi bir dominyon (Seylan Dominyonu) olarak tanınan ülke 1972'de adını Sri Lanka Cumhuriyeti olarak değiştirdiğini ilan etmiş ve cumhuriyet olmuştur.</p> <p>Ülkeyi yaklaşık son 30 yıldır etkileyen ayrılıkçı Tamil hareketi (Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları-TEKK) Mayıs 2009'da yenilgiye uğratılmıştır. Mayıs 1983'te başlayan ve hükümet güçleri ile Tamil Kaplanları arasındaki çatışmalar ülkeyi iç savaş koşullarına sürüklemiştir. Tamil nüfusunun yoğun olduğu Doğu ve Kuzey Eyaletlerinin Sri Lanka'dan ayrılmasını ve bağımsız bir Tamil Devleti kurulmasını savunan TEKK hareketi ile hükümet güçleri arasında yaşanan çatışma süreci 26 yıl sürmüş ve 60 bin ila 100 bin kişinin ölümüne neden olmuştur. Sonuçta her iki taraf da Mayıs 2009'da Tamil Kaplanlarının yenilgiye uğradığını ilan etmiş ve iç savaş sona ermiştir.</p> <p>Ülke siyasi olarak, parlamenter demokrasi ile doğrudan seçilen, güçlü bir icracı başkanın yer aldığı başkanlık sisteminin bileşiminden oluşan bir yapıya sahiptir. Başkan hem devletin hem</p>

	<p>de hükümetin başıdır. Başbakanlık ise icrai değil temsili bir görevdir. Kabine üyeleri başkanın başbakanla istişare ederek atadığı bakanlardan oluşmaktadır. Sri Lanka Parlamentosu, halkoyuyla 6 yıllığına seçilen 225 üyeden oluşmaktadır.</p> <p>Sri Lanka idari olarak 9 eyaletten oluşmaktadır. Bu eyaletler de bölgelere ayrılmıştır. 9 eyalet altında 25 bölge mevcuttur. Eyaletler Merkez, Doğu, Kuzey Merkez, Kuzey, Kuzeybatı, Sabaragamuwa, Güney, Uva ve Batı'dır. Ülkenin mevcut idari yapısı, yıllardır süregelen ademi-merkeziyet talepleri sonucunda 1978 Anayasası'nda 1987 yılında yapılan değişiklikle şekillendirilmiştir.</p>
<p>Nüfus ve İşgücü Yapısı</p>	<p>Sri Lanka'nın toplam nüfusu 22,4 milyondur. Ülke nüfusu giderek yaşlanmaktadır. Nüfusun yaş gruplarına dağılımına şu şekildedir: 0-14 yaş grubu nüfusun %35'ini, 15-54 yaş grubu nüfusun %60'ını, 55 ve üstü yaş grubu nüfusun %4'ünü oluşturmaktadır. Sri Lanka'da nüfusun kentleşme düzeyi düşüktür. Nüfus ve İstatistik idaresi tahminlerine göre nüfusun yaklaşık %80'i kırsal bölgelerde, %20'si de kentlerde yaşamaktadır.</p> <p>Sri Lanka çok kültürlü bir ülkedir. Ülke nüfusunun %73,9'unu Sinhalalar, %12,7'sini Sri Lanka Tamilleri, %5,5'ini Hint Tamilleri, %7,1'ini Moorlar ve kalan %0,8'ini diğer etnik gruplar oluşturmaktadır. Sri Lanka nüfusunun dini dağılımına bakıldığında ise; nüfusun %69,3'ünü Budistlerin, %15,5'ini Hinduların, %7,6'sını Müslümanların, %7,6'sını Hristiyanların ve %0,1'ini diğer dini grupların oluşturduğu görülmektedir.</p>
<p>Doğal Kaynaklar ve Çevre</p>	<p>Sri Lanka coğrafi şeklinden ve konumundan dolayı eski dönemlerden beri "Hint Okyanusu'nun İncisi" olarak adlandırılmaktadır. Ada tropik ormanlar ve daha birçok farklı doğa karakteristiklerini bir arada barındırmaktadır. Ülkedeki 103 nehirden en uzununu 335 kilometre boyunca uzanan Mahaweli Nehri'dir. Bu karasular aynı zamanda en yüksek 263 metre olan, 10 metreden yüksek 51 adet doğal şelale oluşturmaktadır. Sri Lanka aynı zamanda 45 haliç ve 40 lagüne de ev sahipliği yapmaktadır.</p> <p>Ülkenin kıyı kesimi ve bitişindeki karasal sular mercan resifleri, sığ kıyı ve haliç su yosunu yatakları gibi verimli deniz ekosistemlerine sahiptir. 7000 hektarlık alana yayılan mangrove ormanları (ekosistemi), 2004 yılında yaşanan Hint Okyanusu Tsunamisi sırasında adaya ulaşan dalgaların kırılmasında hayati bir rol oynamıştır.</p> <p>Sri Lanka feldspat, grafit, silisyum (silika), kaolin, mika, toryum ve ilmenit gibi mineraller açısından zengindir. Mannar Körfezi'nde varlığı kanıtlanmış petrol rezervleri mevcuttur ve arama-çıkarma faaliyetlerine önümüzdeki dönemde başlanması beklenmektedir. Ülkenin bir diğer önemli varlığı değerli taşlardır.</p>

	<p>Özellikle mavi safir taşında Sri Lanka uluslararası bir üne sahiptir.</p> <p>Sri Lanka doğal çeşitliliğe, tropik ormanlara ve muson bölgesinde yer almasından dolayı zengin su kaynaklarına sahip olmasına rağmen ciddi bazı çevre sorunları yaşamaktadır. Bu sorunların başında, aşırı kesim nedeniyle ülkenin orman örtüsünün hızla tüketilmesi ve su kaynaklarının endüstriyel atıklar ve kanalizasyon sularıyla kirletilmesi gelmektedir. Sri Lanka'nın kapsamlı ve iyi hazırlanmış bir çevre mevzuatı ve imzalayıp onayladığı pek çok uluslararası çevre anlaşması olmasına rağmen, tüm bu yasal çerçeve uygulama aşamasındaki sorunlar nedeniyle yeterince etkili olamamaktadır.</p>
<p>Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar</p>	<p>Asya Kalkınma Bankası (ADB), ASEAN Bölgesel Forum (ARF), Çok Sektörlü Teknik ve Ekonomik İşbirliği için Bengal Körfezi Ülkeleri Girişimi (BIMSTEC), İngiliz Uluslar Topluluğu (C), Colombo Planı (CP), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), G-11, G-15, G-24, G-77, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi (ICRC), Uluslararası Kalkınma Birliği (IDA), Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), Uluslararası Finans Kurumu (IFC), Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu (IFRCS), Uluslararası Hidrografi Örgütü (IHO), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO), Uluslararası Mobil Uydu Örgütü (IMSO), Uluslararası Polis Teşkilatı (INTERPOL), Hükümetler arası Oşinografi Komisyonu (IOC), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Parlamentolar Arası Birlik (IPU), Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO), Uluslararası Telekomünikasyon Uyduları Örgütü (ITSO), Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Uluslararası Ticaret Birliği Konfederasyonu (ITUC), Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı (MIGA), BM Batı Sahrada Referandum Misyonu (MINURSO), BM Haiti'de İstikrar Sağlama Misyonu (MINUSTAH), BM Demokratik Kongo Cumhuriyeti Misyonu (MONUSCO), Bağlantısızlar Hareketi (NAM), Amerika Devletleri Örgütü (OAS) (gözlemci), Kimyasal Silahların Yasaklanması Teşkilatı (OPCW), Daimi Tahkim Mahkemesi (PCA), Güney Asya Bölgesel İşbirliği Örgütü (SAARC), Güney Asya Müşterek Çevre Programı (SACEP), Şangay İşbirliği Örgütü (SCO) (diyalog üyesi), Birleşmiş Milletler (UN), BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), BM Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO), BM Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Evrensel Posta Birliği (UPU), Dünya Gümrük Örgütü (WCO), Dünya Ticaret Birlikleri Federasyonu (WFTU), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO)</p>

2. Sri Lanka'nın Genel Ekonomik Durumu

Tablo 1- Sri Lanka'nın Temel Ekonomik Göstergeleri

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	85,35	88,98	73,74	-	-	-	-	-
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-3,5	3,3	-8,7	-3,0	1,5	2,6	3,0	3,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	3 894	4 016	3 293	-	-	-	-	-
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,6	6,0	48,2	29,5	6,0	5,9	5,2	5,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,4	-3,8	-3,4	-2,0	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	5,5	5,1	5,3	5,0	4,8	4,4	4,4	4,4
Nüfus (milyon)	21,92	22,16	22,4	22,64	22,88	23,13	23,38	23,63

Kaynak: IMF

Sri Lanka, ekonomisini diğer gelişmekte olan ülkelerden önce, 1970'lerde liberalize etmiştir. Ancak, etnik çatışmalar ve değişken ekonomik reform ortamı nedeniyle sonraki dönemlerde rekabet avantajını yitirmiştir. Özellikle vergi, özelleştirme, iş reformu, ticaretin serbestleştirilmesi (gümrük vergileri sürekli olarak bir aşağı bir yukarı çekilmektedir), kamu hizmetleri ve emeklilik reformu ve devlet sübvansiyonları gibi politika alanları daha istikrarsız alanlar olmuştur.

Sri Lanka ekonomisi ticaret ağırlıklı bir yapıya sahiptir. Toptan ve perakende ticaret, iç pazardaki ürün ve hizmet ticareti ile dış ticareti kapsamaktadır. İmalat sanayi GSYİH'nin %22'sini oluşturmaktadır ve GSYİH içindeki en büyük alt sektördür. Ulaştırma, iletişim, mali hizmetler ve turizmi de kapsayan toplam hizmet sektörü hasılası ise GSYİH'nin yaklaşık %58'ini oluşturmaktadır. İmalat sanayi, toplam sanayi üretiminin %61 oluşturarak sanayi sektöründeki en büyük alt sektör olmuştur. Madencilik, elektrik, su ve inşaat alt sektörleri de sanayi sektörü altında yer almaktadır. İmalat sanayi üretiminin büyük bir kısmı özel sektöre ait ihracat odaklı üretim tesislerinde gerçekleştirilmektedir. İmalat sanayinde başlıca hazır giyim sektörü çekmektedir. Diğer yandan gıda ve içecek, kimyasal ürünler, kauçuk ürünler üretimi de önem taşımaktadır. Tarım sektörünün hasılası azalmaktaysa da işgücünün üçte birini istihdam ettiğinden ve imalat sanayiyle, hizmetler sektörüyle güçlü dolaylı bağları nedeniyle sektör GSYİH açısından önemini korumaktadır.

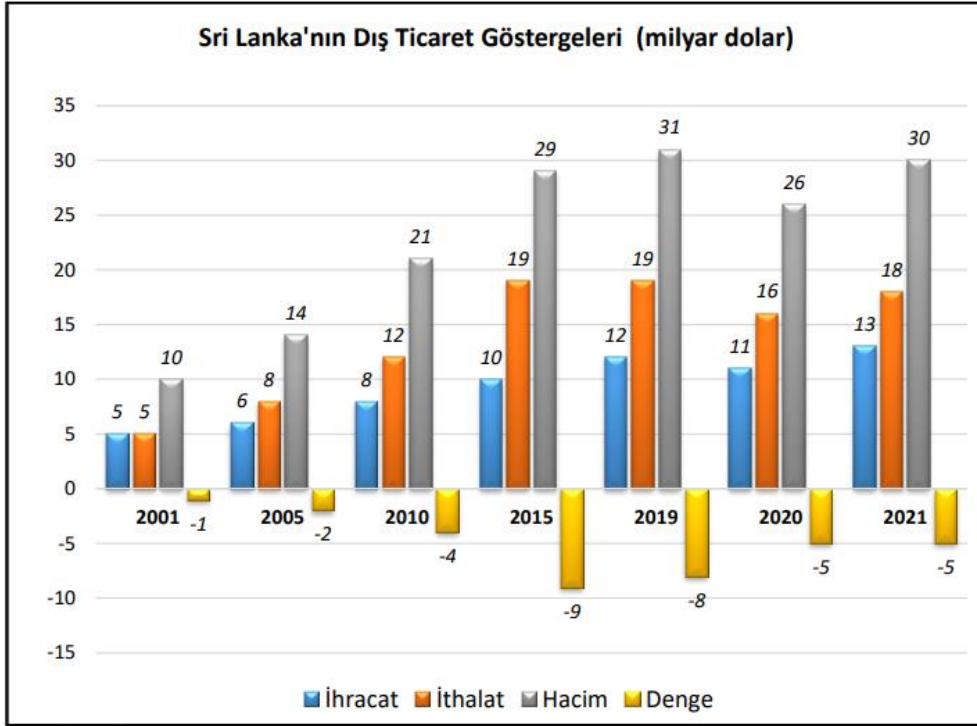
Özelleştirme süreci kamunun imalat sanayindeki varlığını küçülmüştür, ancak devletin mali sektördeki, eğitim ve sağlık sektörlerindeki ağırlığı devam etmektedir. Buna ek olarak, ülke topraklarının %90'ı kamuya ait olduğundan, devlet aynı zamanda ülkedeki en büyük emlak sahibidir. Ayrıca kamu hizmetinde ve yarı-kamusal kurumlarda 1 milyondan fazla kişi istihdam edildiğinden, kamu çalışanlarının nüfusa oranı bakımından, Sri Lanka Asya ülkeleri arasındaki en yüksek oranlardan birine sahiptir.

Dış denge, önümüzdeki 5 yıllık süreçte büyümeyi olumsuz etkilemeye devam edecektir. Ülkede sık yaşanan elektrik kesintileri, AB ve ABD'den gelen ithalat talebinin zayıf seyretmesi nedenleriyle ihracattaki büyüme sınırlı olacaktır. Diğer yandan, Çin'deki hazır

giyim tesislerinin Sri Lanka gibi daha düşük maliyetli bölgelere kayması, ihracattaki büyümeye destek olacaktır. Özellikle gıda maddelerinde yerel tedarikin gelişmesinin ithalattaki artışın frenlenmesine yardımcı olması beklenmekle birlikte, yerel imalat sanayindeki kapasitenin iç talebi karşılayamaması nedeniyle ithalattaki artış devam edecektir.

3. Sri Lanka'nın Dış Ticareti

Tablo 1- 'nin Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

Kaynak: Trademap

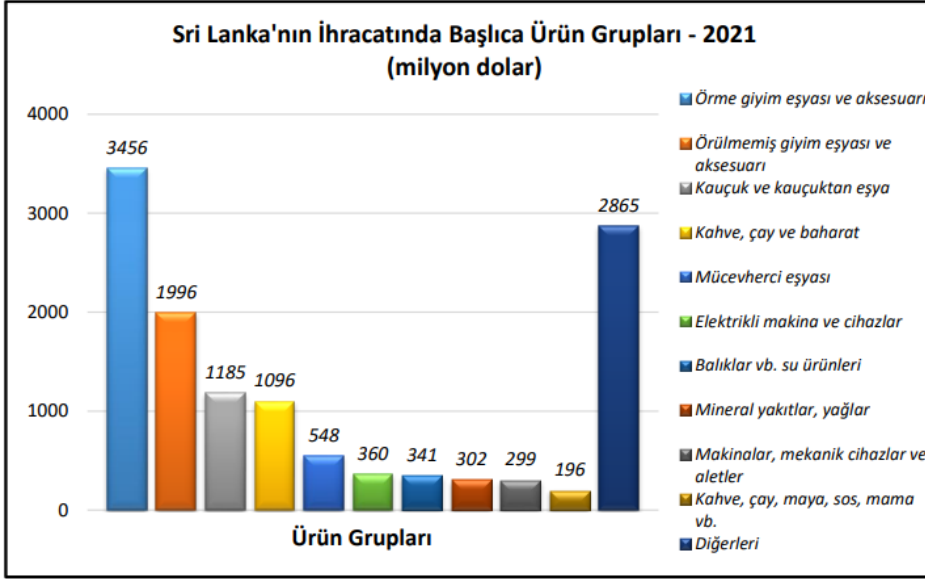
2021 yılında 12,7 milyar dolarlık ihracatla dünyada 84. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler; ABD, Almanya, Hindistan, İngiltere, ve Çin'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye %0,8 pay ile 25. sıradadır.

İhraç ettiği başlıca ürünler çay, iç giyim ve aksesuarları, hazır giyim ürünleridir.

2021 yılında 17,6 milyar dolarlık ithalatla dünyada 85. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler; Hindistan, Çin, Singapur, Malezya ve Hong Kong'dur. Ülkenin ithalatında Türkiye %0,5 pay ile 25. sıradadır.

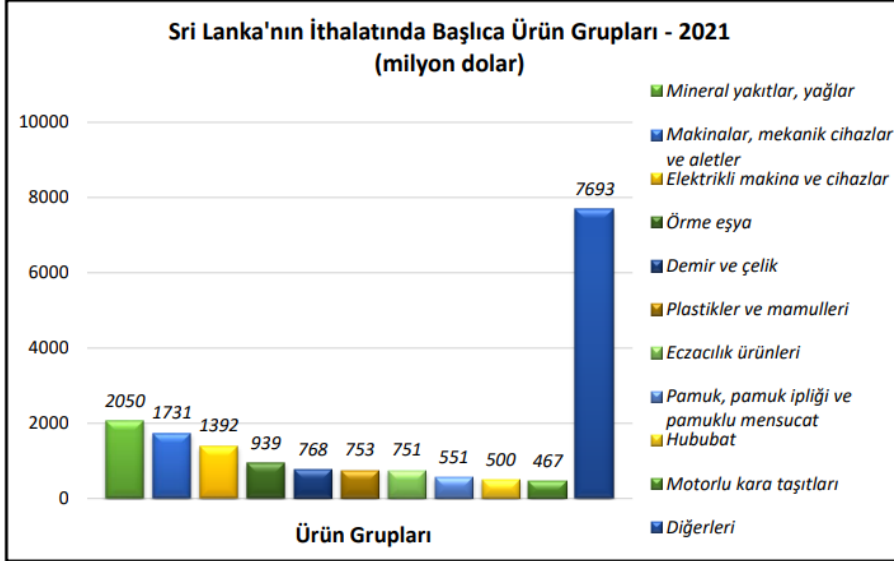
2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler: İşlenmiş petrol ürünleri; telefon cihazları; serum, kan vb. tıbbî ürünler; örme mensucat; buğday ve mahluttur.

Tablo 2- Sri Lanka'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları- 2021 (Milyar Dolar)

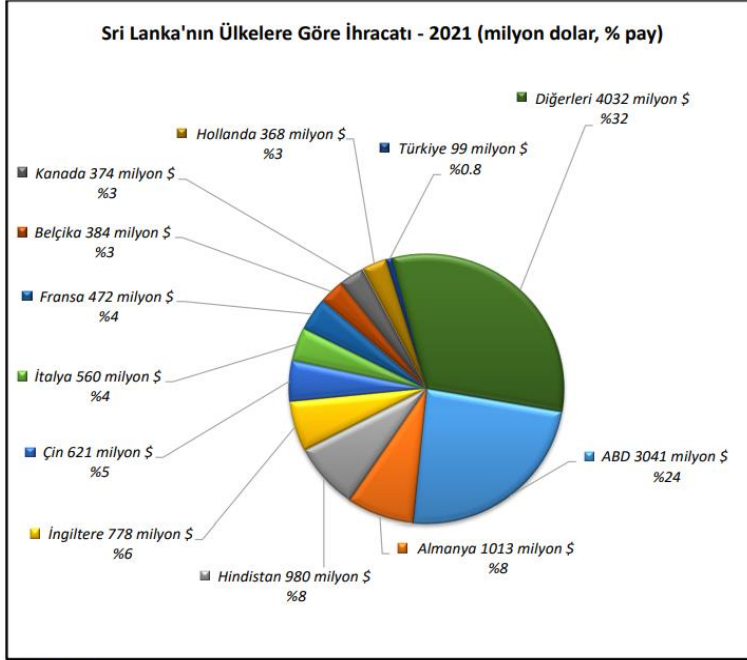
Kaynak: Trademap

Tablo 3- Sri Lanka'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları- 2021 (Milyar Dolar)

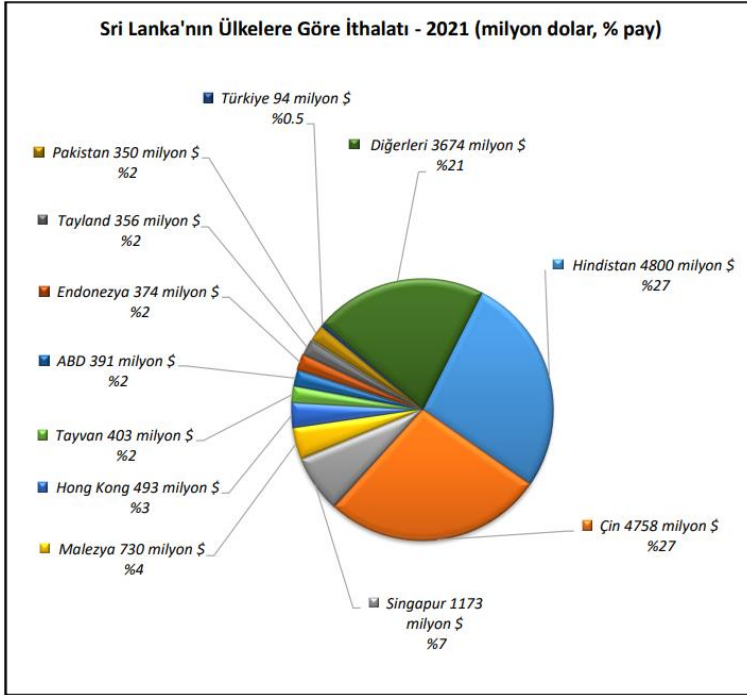

Kaynak: Trademap

Tablo 4- Sri Lanka'nın Ülkelere Göre İhracatı- 2021 (Milyar Dolar, %pay)

Tablo 5- Sri Lanka'nın Ülkelere Göre İthalatı- 2021 (Milyar Dolar, % pay)

4. Türkiye ile Sri Lanka Arasındaki Ticari İlişkiler

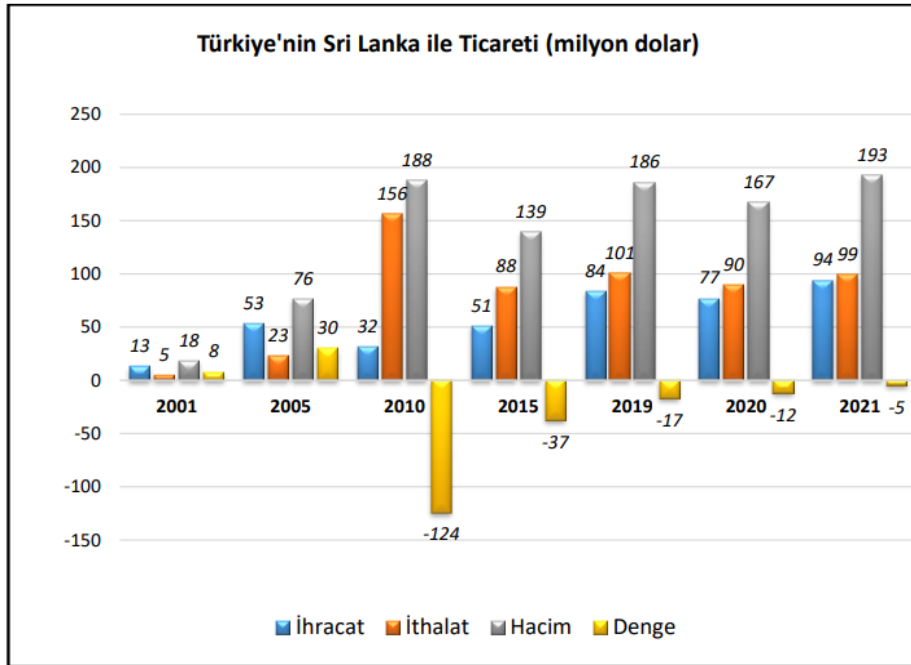
2021 yılında ülkeye ihracatımız 93,9 milyon dolardır. Ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %0,04 olup 125. sıradadır.

Türkiye'nin Sri Lanka'ya ihraç etmiş olduğu başlıca ürünler: Motorlu kara taşıtlarının aksam ve parçaları; örme mensucat; plastik eşya; mayalar; kumaş, kağıt, deri vb. için apre ve finisaj ürünleri; pamuklu mensucat; elektro-termik cihazlar; yapay liflerden dokunmuş mensucat ve elektrik transformatörleridir.

2021 yılında ülkeden ithalatımız 98,9 milyon dolardır. Ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %0,04 olup 94. sıradadır.

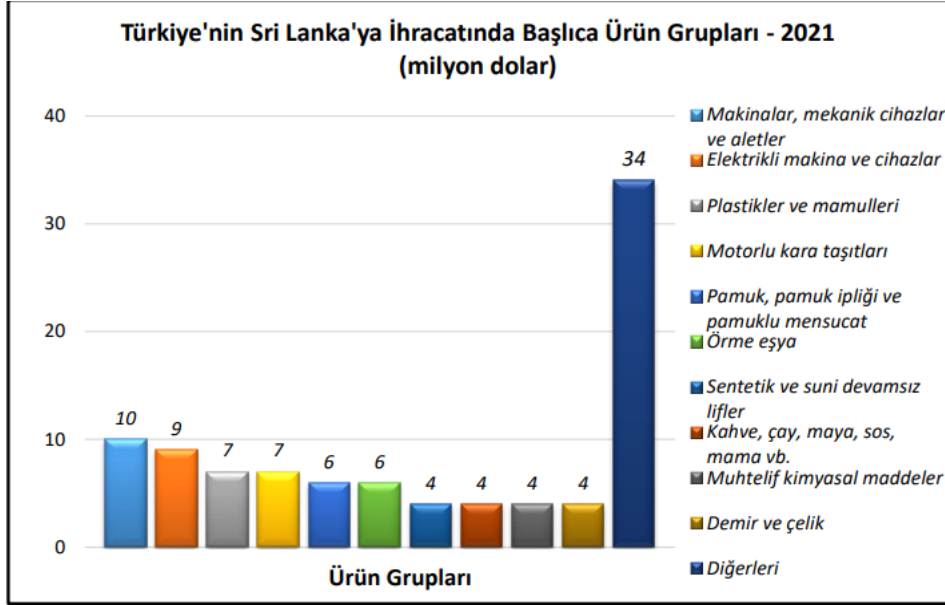
Türkiye'nin Sri Lanka'dan ithal etmiş olduğu başlıca ürünler ise: Çay; Kauçuktan sırt geçirilmiş veya kullanılmış dış lastikler; örme eldivenler; aktif hale getirilmiş karbon (aktif kömür); kauçuktan giyim eşyası ve aksesuarları ve bitkisel ürünlerdir.

Tablo 1- Türkiye' Sri Lanka'nın ile Ticareti (Milyon Dolar)

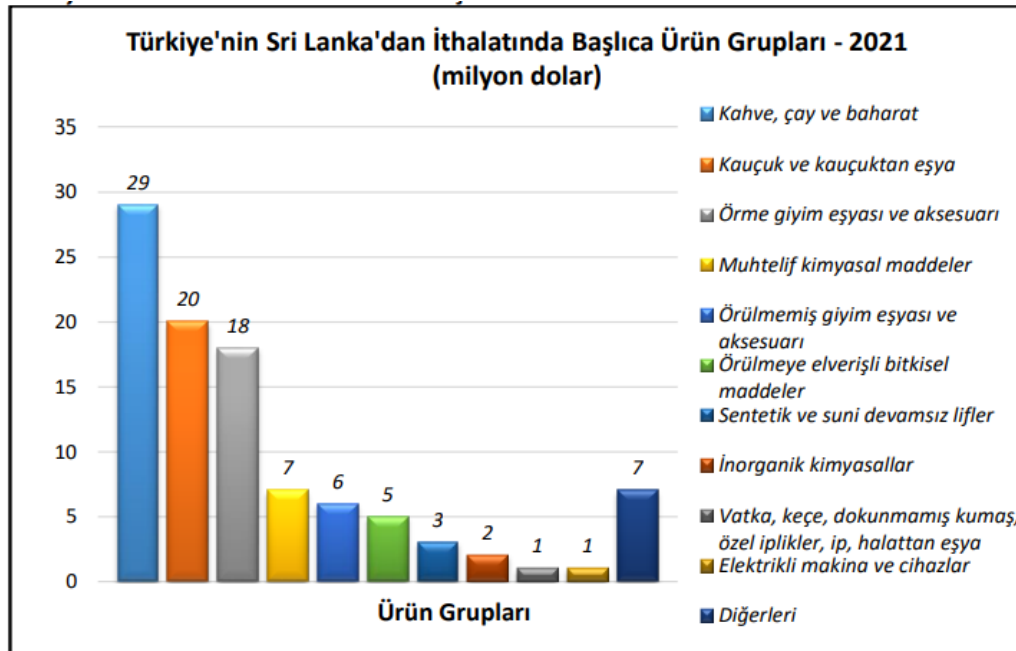
Kaynak: Trademap

Tablo 2- Türkiye'nin Sri Lanka'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları- 2021 (Milyon Dolar)

Kaynak: Trademap

Tablo 3- Türkiye'nin Sri Lanka'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları- 2021 (Milyon Dolar)

Kaynak: Trademap

5. Sri Lanka'nın Doğrudan Yabancı Yatırımları

EIU'e göre Sri Lanka'ya gerçekleşen doğrudan yabancı yatırım miktarı 2019'da yaklaşık 1 milyar dolar olmuştur. Ülkedeki toplam doğrudan yatırım stoku miktarı 15 milyar dolara yükselmiştir.

Ülkeye gelen yatırımlar ağırlıklı olarak hizmetler (özellikle turizm ve telekom) ve hazır giyim sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. Son yıllarda gıda ve içecek, petrokimya ve kauçuk endüstrilerine yapılan yabancı yatırımlar da hızla artmıştır. Bunlara ek olarak liman ve elektrik üretimi projelerine yapılan yatırımlarda da belirgin bir artış gözlemlenmektedir.

Sri Lanka'ya doğrudan yatırım yapan ülkeler arasında İngiltere, Malezya, Avustralya, Japonya, Almanya, ABD ve Hindistan başı çekmektedir. Çin pek çok yatırıma fon sağlamıştır, ancak bunlar DYY'den ziyade müteahhitlik sözleşmeleri yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1- Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ülkeye giren DYY	0,9	1,4	1,6	0,8	0,5	1,1	1,6	2,1
Ülkeye giren DYY (% GSYİH)	1,1	1,6	1,8	0,9	0,6	1,3	1,8	2,2
Ülkeye giren DYY (Gayrisafi sabit sermaye yatırımlarındaki payı, %)	4,1	6,0	7,1	3,3	2,3	4,8	6,4	7,7
Ülkeden çıkan DYY	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3
Net DYY	0,7	1,3	1,5	0,7	0,4	0,9	1,4	1,9
DYY stoğu	11,6	13,0	14,6	15,3	15,8	16,9	18,5	20,6
Kişi başına DYY stoğu (\$)	551	613	686	719	739	788	859	953
DYY stoğu (% GSYİH)	14,1	14,8	16,6	18,3	19,6	20,3	20,6	21,2

Kaynak: EIU